

ఆంధ్ర ఆంధ్ర

1075
8771

వీధి అంశ (గంభీరం)

శ్రీగురవేనమః.

అ ద్వై త తా రా వ ల్లి.

శ్లో॥ అఖిలపరమాంస దేశిక మాగమగూఢార్థదర్శకం
ప్రాజ్ఞం ఆనందపూర్ణసాగర మనిశమహం నామి
శంకరాచార్యమ్॥ ౧

తాత్పర్యము. — సమస్తమైన పరమహంసలకు గురువును, వేద
రహస్యార్థవేత్తయు, ఆనందసముద్ర స్వరూపుఁడును, జగద్గురువును,
నగు శంకరాచార్యులకు నేనెల్లప్పుడును నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో॥ శరణా నభవతిజననీ నపితా నచసోదరా నాన్యే! పర
మంశరణమిదం మే చరణంమమ శిరసి దేశికంన్యస్తం॥

తా॥ నాకు తలిదండ్రులనుదయలితరులు శరణులుగారు. నాశిరస్సు
నందుంచబడిన దేశికుని చరణములే శరణములైయున్నవి.

శ్లో॥ స్వాత్మావబోధహీనాః కుణప శరీరాభిమాన పరి
త్యక్తాః! వారిజబుద్ధుడరయోం మూఢాః కుర్వంతి
లోహబంధేన॥ 3

తా॥ నీటిబుగ్గులు యినుపకట్లతోబంధించి స్థిరముగఘంటపజూచు మా-

ధులవలె అత్తజ్ఞానములేని హీనులు కనదృశ్యమగు నీకరీకమే నేనని సంతోషపడుచుండురు.

శ్లో॥ తదిదంతాదృశమీదృశ మేతానత్తావదితిచయస్నభ
వేత్ । బ్రహ్మతదిత్యవధేయం నోచేత్స్విషయో భవే
త్పరోఽపిచ । ౪

తా॥ జగత్తు నిత్యమనియు, అది యిటువంటిది అటువంటిదియనియు నెంతవరకు తలంచుచుండునో అంతవరకు నేమియు జెలియ నేరెలియదు ఎపుడు సమ సము నేనని తెలుగునో అపుడు తనకంటె కలుతలే జలేదు.

శ్లో॥ సతికోశ శక్తుపాథా సంభవత స్తస్య జీవితేశ్వరతే
నోచేత్తయో రభావాద్విగత విశేషం విభాతినిజ
రూపం । ౫

తా॥ మాయ అవిద్యలుండునంతవరకు జీవేశ్వరులుండురు. ఉపా
ధులు నశింపగనే విశేషములేకున్న విశేషము లేకయాపత్తు ప్రకా
శిండును.

శ్లో॥ జలమివ మృగతృప్తాయాం శుక్తారజతం యథాహిరి
వరజ్జే । సత్యమివ సకలమేతగ్నల్పిత మాభాతిమయి
పరానందే । ౬

తా॥ ఎందఁకూర్చులండు జలము ముత్యపుదిప్పలయందు నెండినాడు

నందు పాము పోల్కిని యాజగత్తు శాస్వరూపమగు పరమాత్మ
యందు గల్పింపబడ్డది.

శ్లో॥ ఇద మిద మితి ప్రతీతేవస్తుని సర్వత్ర బాధ్య మానేపి
అనిద మబాధ్యం తత్త్వం సత్త్వాదేతస్య నచపరో
క్షత్వం॥

తా॥ సర్వపదార్థమలయందును “ఇది” యను సద్రూపము ప్రకా
శమానముగలదై తెలుంగుచున్నను అజ్ఞానుల కయ్యది తెలియబడును.

శ్లో॥ అఖిలాగమాంతలక్ష్యం షానోపాదాన హీన చిన్నా
త్రం॥ అనుభూతి మాత్రగమ్యం బ్రహ్మైవాహం తద
స్మి పరిపూర్ణం॥

తా॥ సమస్తవేగాంత లక్ష్యములగు నుపనిషత్తులవల్ల తెలియబడుచు
ఉండుటయు లేకపోవుటయును లేక అనుభవముచేత తెలియదని పరి
పూర్ణమైన బ్రహ్మస్వరూపమే నేనైతి నని వేర్తలు తెలిసికొను
చున్నారు.

శ్లో॥ చిన్నాత్ర మమల మక్షయ మద్యయ మానంద మను
భవారూఢం॥ బ్రహ్మైవాస్మితదన్యం సకమప్య స్తేతి
నిశ్చయో విదుషాం॥

తా॥ జ్ఞానస్వరూపమును నిర్మలమును నాకములేనిదియు ద్వయ

రహితమును- అన్యభవముకల తెలియబడునదియునగు- ఆబ్రహ్మస్వ
రూపమునే పండితులు “నే”నని నిశ్చయించియున్నారు.

శ్లో॥ జ్ఞానం కర్మణి నన్యజ్ఞానే కర్మాపి తథానన్యత్
కథమయ మనయో రుభయోస్తపన తమోవత్స
ముచ్చయోఘటతే॥ ౧౦

తా॥ నూర్యకు చీకటి యేకకాలమున నుండుటెట్లు పాపగ్రహో,
అటులనే కర్మయందు జ్ఞానమును, జ్ఞానమునందు కర్మయునుండుట
సంభవించదు.

శ్లో॥ తస్మాన్మోహనివృత్తౌ జ్ఞానం నసహాయ మన్య దర్థ
యతే యద్వద్భున తర తిమిర ప్రకర పరిధ్వంసనే
సహస్రాంశుః॥ ౧౧

తా॥ దట్టమును చీకటిని పోగొట్టుటకు నూర్యదెట్లు సమర్థుడగు
చున్నాడో అట్లు అజ్ఞాన నివృత్తియైనప్పు డేసహాయములేక జ్ఞానమే
మోక్షమునకు కారణమగుచున్నది

శ్లో॥ కర్మభిరేవ నబోధః ప్రభవతిగురుగా వినా దయానిధి
నా ఆచార్యవాన్విప్రుఃషో వేదేత్యర్థస్యవేద సిద్ధ
త్యాత్॥

తా॥ “ఆచార్యవాన్విప్రుఃషో వేదా” అను వేదప్రమాణముననుసరిం

చి దయాపరుడగు గురువులనదప్ప కర్మలచేత జ్ఞానముకలుగజేరడు.

శ్లో॥ ఐక్యపరైశ్శృతి వాక్యైరాత్మా శశ్వత్ప్రబోధ్యమా
నోపి దేశికదయా విహీనై రపరోక్ష ఇతుం నశక్య
నే పురుషైః॥ ౧౩

తా॥ జీవబ్రహ్మైక్యమును పొందించు మహావాక్యములవలన హుట
స్థ చైతన్యము చక్కగా తెలియబడినప్పటికిని, గురువుయొక్క యను
గ్రహమును పొందని వాచెప్పటికిని సాక్షాత్కారమును పొందుటకు
శక్తులుగారు.

శ్లో॥ మయినుఖబోధ పయోధౌ మహతి బ్రహ్మాండ
బుద్ధుద సహస్రిం । మాయామయేన మరుతా
భూత్వా భూత్వా పున స్తిరోధన్తే॥ ౧౪

తా॥ వాస్వదూపమైన నుఖమగు జ్ఞానానంద సమద్రవమందు మా
యారూప వాయుప్రేరితములై గొప్పవియగు బ్రహ్మాండి సమ్రసము
లు నీటిబుగ్గలవలె బుట్టుచు మరల నశించుచున్నవి.

శ్లో॥ దంతిని దారువికారే దారుతిరో భవతి సోపితత్తై
ప జగతితథా పరమాత్మా పరమాత్మన్యపి జగత్తి
రోధన్తే॥

తా॥ కొయ్యచేతయబడిన యేనుగురూపమును చూచినపుడుకొయ్య

యను భావముమారి యేనుగయను నిభిప్రాయమేర్పడుచున్నది. అటులనే అర్థస్వరూపమందు జగత్తు ప్రతీతమగుచున్నది. జగత్తు బ్రహ్మయందు లయమవుచున్నది.

శ్లో॥ తస్మిన్ప్రహ్లాదివిదితే విశ్వమశేషం భవేదిదం విదితం॥
కారణ మృది విదితాయాం ఘట కరకాద్యాయ
ధావగమ్యంతే॥ ౧౬

తా॥ బ్రహ్మము తెలియబడినపుడు సమస్త ప్రపంచమును తెలియును. ఎట్లన నుండే, ముంత, మాకుడు, మొదలగునవి వేర్వేరుగ కనబడుచున్నను వాటినిటికిని వాధారము “మన్ను” అని తోచినట్లు, మూలకారణమగు బ్రహ్మపదార్థము తెలిసినవంతయు బ్రహ్మమయమేనను నిశ్చయభిప్రాయమేర్పడును.

శ్లో॥ ఏషవిశేషో విదుషాం పశ్యంతోపి ప్రపంచ సందా
రం॥ పృథగాత్మనో నకించిత్పశ్యే రన్నిభిల విగమ
నిర్ణీతాత్॥ ౧౭

తా॥ వేదార్థముల నిర్ణయము వెలింగిన పండితులు ప్రపంచసందారము చేయుచు నన్నిటినిచూచుచు మన్నప్పటికిని, వారు అంతయు వాక్యస్వరూపమనియు బ్రహ్మమకంటె నితరమెద్దియు లేదనియు దలంచి యట్లే సమస్తమును గనుగొనుచుందును. ఇదియేవారియందలి విశేషము.

శ్లో॥ జగదాకార తయాపి ప్రథతే గురుశిష్య విగ్రహ
తయాపి । బ్రహ్మకారతయాపి ప్రతిభాతీదం పరా
త్పరం సర్వం॥ ౧౮

తా॥ ఈపర్వప్రపంచమును, జగదాకారమువలెను, గురుశిష్యసూప
మునను, బ్రహ్మకారముగను, మహాప్రతిభావంతుడగు పరాత్పరుని మహి
మగను పండితులు చూచుచున్నారు.

శ్లో॥ కించిత్త్యం కిమపిత్త్యం కింకథనీయం కిమస్త్య కథ
నీయం । కింకృత్యం కిమకృత్యం నిఖిల మిదం జాన
తాంవిదుషాం॥ ౧౯

తా॥ దేనిని తలపవలెను? దేనినితలంపరాదు? ఎయ్యదిచెప్పవలెను?
ఎయ్యదిచెప్పరాదు? ఏదిచేయదగును? ఏదిచేయరాదు? అను నీవిషయ
ములన్నియును పండితులు తెలిసికొనియుండును (కావున పండితులగు
వారన్నియునెరింగి తగువిషయములయందు వర్తింతురని భావము)

శ్లో॥ కబళిత చంచలచేతో గురుతర మందూక జాలపరి
ణోషా॥ శేతేహృదయ గుహయాం చిరతరమేతైవ
చిన్మయాభుజగీ॥ ౨౦

తా॥ చంచలమగు చిత్తము విమలములనెడు గొప్పగొప్ప కష్టల
మహానామును కబళించి తృప్తికెంచుచున్నది. బండలినీ కక్కియను
నెరుకెడు యెల్లప్పుడు నొక్కటియై హృదయబహుళమును గుహ

యందు నిదురబోవుచున్నది. (అనగా చిత్రము సుఖదుఃఖాదిభోగముల ననుభవింపుచు సంసారరూప నిద్రను పొందుచున్నది).

శ్లో॥ సతితమసి మోహరూపే విశ్వమపశ్యం తదేతదిత్య
ఖలం! ఉదయతి బోధాదిశ్యే కిమపి నపశ్యామి కిన్వి
దం చిత్రం॥ ౨౦

తా॥ మోహమే అజ్ఞానము అజ్ఞానము వలననే యాయభిల
ప్రపంచమున్ను భిన్న^{భేద}ములు చూడబడుచున్నది. జ్ఞానోదయమైనప్పు
డు యేమియు చూడబడదు. ఇందాత్మవ్యమేమి కలము?

శ్లో॥ విద్యాస్థితయఃప్రాప్తే సాధన భూతాః ప్రయత్న
నిష్పాద్యాః! లక్షణభూతాస్తు పునస్సభావ తస్యం
స్థితాః స్థితప్రాప్తే॥ ౨౧

తా॥ నిత్యకర్మాద్యసమైకములు తత్త్వజ్ఞానమునకు పూర్వముందు
సాధనములు. తత్త్వజ్ఞానము కలిగిన యనంతరమందవి బ్రహ్మనిష్ఠుని
యందు స్వభావముగా నెలకొనుచున్నది.

శ్లో॥ జీవన్ముక్తి రితిమాం వదంత్యవశాం స్థిరాత్మ సం
బోధాం! బాధితభేద ప్రతిభా మబాధితాత్మాన
బోధసామక్యాం ౨౨

తా॥ బాధించుచున్న ద్వైతరూపమైన అజ్ఞానమును పోగొట్టునట్టి
యు ప్రకాశముగలదియైన అత్మను తెలుపునట్టిదియు బాధరహితమగు

అక్కబోధ సామర్థ్యము కలిగినట్టిదియునగు నీయవస్థను “జీవస్మృతి” యని బ్రహ్మవేత్తలు పలుకుచున్నారు.

శ్లో॥ అజరోహ మక్షరోహం ప్రాజ్ఞోహం ప్రత్యగాత్మ
బోధోహం పరమానంద మయోహం పరమ శివో
హం సదాస్మి పరిపూర్ణః ॥ ౨౪

తా॥ “నేను” పుట్టనివాడను - నశించనివాడను - సమస్తమును తెలిసినవాడను - కూటస్థునివాడను - పరమానందస్వరూపుడను - పరమశివరూపుడను - అగుచున్నాను.

శ్లో॥ బహుభిః కిమేభిరుక్తై రహమేవేదం చరాచరం సర్వం
శీకరఫేన తరంగా స్పింధోరపరాణి నఖలువస్తూని॥

తా॥ తరంగాదులు సముద్రముకంటె నేనుగానట్లు సమస్తచరాచర ప్రపంచమును “నేనే” బ్రహ్మముకంటె నేరేమున్నది?

శ్లో॥ విదితం వేదరహస్యం విదితోదేహాది రయ మనా
జ్ఞేత్రి విదితః పర ఇదిచాత్మా కిమితః పరమ స్తి జన్మ
సాఫల్యం ॥ ౨౫

తా॥ వేదములయందలి రహస్యము తెలిసినది. దేహము అత్మకాదని తెలిసినది, అత్మకంటె వేదలేదని తెలిసినది, ఇక కావలసినదిలేదు. దేహాద్విప్రపంచము నేనుగాను బ్రహ్మపదార్థమే నేను.

శో॥ గురుకరుణమైననావా ప్రాప్తన భాగ్యానుకూలనూ
 రుతయా ముస్సహదాఃఖ తరంగాస్తుంగ స్సంసార
 సాగర స్తీర్ణం॥ ౨౭

తా॥ గురుకరుణపడవ. భాగ్యజన్మకర్మయువావు. అసహ్యుగు
 సంసారదుఃఖమే తరంగములు. ఈసముద్రమును దాటుటకు గురు
 కరుణగాక జేరేమియులేదు.

శో॥ కానుణ్యసారసాంద్రాః కాంక్షిత వరదానకల్పిత
 విశేషాః॥ శ్రీగురుకటాక్షపాతాః శిశిరాశ్శమయంతు
 చిత్తసంతాపం॥ ౨౮

తా॥ కరుణాగంధ సాంద్రములును కోరిన వరవిశేషముల నొసంగు
 నవియునునగు శ్రీగురుకటాక్షముల చల్లదనమువలన చిత్తసంతాపము
 నశించుచున్నది.

శ్రీసదాశివ బ్రహ్మవిగచిత అద్వైత తారావళి,

సమాప్తము,

—

శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్సానాచార్య విరచిత ప్రశ్నోత్తర రూపకమగు
జ్యోతికము.

కిం జ్యోతిస్తవ? భానుమానమానిమే - రాత్రౌ ప్రదీపాదికం
స్యాదేవం రవిదీప దర్శన విభా - కింజ్యోతి రాభ్యాహిమే
చక్షుస్తస్య నిమిలనాదిసమయే - కింక్షీర్ణమౌదర్శనే
కింత్రతానామతోభవాత్ పరమ కం - జ్యోతిస్తదస్తిప్రభో

అ ర్థ ము.

ప్ర:- తన నీకు జ్యోతిః ప్రకాశము కిం ఏమి?

ఉ:- మే - నాకు అమాని - పగటియందు భానుమాత్ - సూర్యుడు
రాత్రియందు ప్రదీపాదికం - దీపము మొదలగునవి.

ప్ర:- ఏరం - ఇన్ద్రియమున స్యాత్ - అయినయెడల రవిదీప దర్శన
విభా - సూర్యునియొక్కయు దీపముయొక్కయు ప్రకాశము
లేనప్పుడు జ్యోతిః - ప్రకాశము కిం - ఏమి? మే - నాకు
అభ్యాహి - చెప్పము.

ఉ:- చక్షుః - నేత్రము.

ప్ర:- తస్య - ఆ నేత్రముయొక్క - నిమిలనాదిసమయే - మూయుట
యందు జ్యోతిః - ప్రకాశము కిం - ఏమి?

ఉ:- ధీః - బుద్ధి.

ప్ర:- ధీయః బుద్ధియైక్య దర్శనే - చాచటయందు జ్యోతిః -
ప్రకాశము కిం ఏమి?

ఉ:- తత్ర బుద్ధిదర్శనమందున అహం నేను.

ప్ర:- అతః ఈకారణమువలన భవాత్ - నీవు పరమకం - పరమైన
జ్యోతిః ప్రకాశము కిం ఏమి?

ఉ:- ప్రభో - ఓపరివ్రాజక ప్రభువాత్ - అప్రకాశము అస్తికలదు.

ఓమ్ కాంతిః.

నాణి ప్రెస్, గుంటూరు.

2

6 1

శ్రీ జనోపయోగములగు గ్రంథములు.

1. బాల్య వివాహచంక్రిక	0-1-0
2. శ్రీ సనాతన ధర్మబోధిని	0-2-0
3. సతీధర్మ సంగ్రహము	0-3-0
(ఇందు పతిధర్మ, దైత్యభూజ, గృహకృత్య నిర్వహణము, ఏకాదశ వహితు మొదలగు విషయములన్నియు గలవు)	
4. అద్వైత తారావళి	0-1-6

వలయువారు:—

రాయపేటలు సత్యనారాయణ,

అగ్రహారం,

గుంటూరు.

(అని వ్రాయవలెను.)

10780

